

SZAPÁRY GYÖRGY**BEVEZETÉS**

A tudományosság alapvető eleme a kritikus gondolkodás, ami mindig megkérdőjelezi a fennálló elméleteket és eredményeket, és ezáltal elősegíti a fejlődést és a folyamatok egyre jobb megértését. Nincs ez másképp a közgazdaság-tudományok területén sem, ezért elengedhetetlen, hogy sok különböző megközelítés létezzen egymás mellett, amelyek folyamatosan, konstruktívan és kritikusan vitatkoznak egymás állításaival és elméleteivel.

Ezzel szemben a 2008-as válság előtti években kezdett kialakulni egy konszenzus, mely szerint a leginkább elfogadott közgazdasági megközelítés és modellezés egyben a végső és egyetlen helyes megközelítés a gazdasági kérdésekben. Lucas [2003] úgy fogalmaz, hogy a makroökonomia elérte legfontosabb célját, ismereteink pedig elegendők ahhoz, hogy megakadályozzuk egy újabb gazdasági válság kialakulását. Ez a megközelítés vált uralkodóvá több egyetemen és tudományos kutatóintézetben, aminek következtében az oktatás és a gazdaságpolitika is fokozatosan elfogadta ezt a nézetet.

A válság viszont egyértelművé tette, hogy mégsem sikerült minden kétséget kizáró módon kezelni és megoldani a közgazdaság-tudomány főbb kérdéseit. Ennek hatására a gazdasági folyamatokról történő közgondolkodás mindhárom szintje kereste a megújulást: a gazdaságpolitikai szereplők újszerű megközelítéseket kezdtek el alkalmazni, az oktatás területén számos mozgalom született (például Rethinking Economics), és az akadémiai élet is nyitottabbá vált az alternatív megközelítések irányában.

Ez a rovat öt olyan tanulmányt tartalmaz, amely a közgazdaság-tudományi gondolkodás megújulásának egy-egy lehetséges módját mutatja be. A tanulmányok egyik része azt vizsgálja, hogy milyen módszertani kérdések lehetnek fontosak a közgazdaság-tudományban [Kolozsi, 2018; Neszveda, 2018; Vonnák, 2018]. A tanulmányok másik része olyan újszerű és fontos szempontok beemelésének szükségességére hívja fel a figyelmet, mint a klímaváltozás [Kutasi, 2018] vagy az egyenlőtlenség [Baranyai, 2018].

Meggyőződésem, hogy a rovat tanulmányai rávilágítanak a közgazdaságtan gyenge pontjaira, kihívásaira, egyúttal bemutatják azokat az irányokat, amelyek a diszciplína megújulását hozhatják el.

A jövő ismeretlen, de elkerülhetetlen. Tehát nagy szükség van arra, hogy a közgazdaságtudomány is megpróbálja a lehető legjobban előre jelezni, modellezni az elkerülhetetlen jövőt. Tudjuk, hogy a 2008-ban kirobbant válságban és annak elmélyülésében és tovagyűrűzésében döntő szerepet játszott a kiszámíthatatlanság szülte bizonytalanság. Közismert, hogy a jelen ismeretei alapján a közgazdaságtudomány nem tudja jól modellezni a bizonytalanságot, mert okozói időben és térben is változnak. Tehát a lecke fel van adva.

Szapáry György¹

¹ címzetes egyetemi tanár, MNB Tanszék, Budapesti Corvinus Egyetem

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Lucas Jr, R. E. (2003): Macroeconomic priorities. *American Economic Review*, 93(1), 1-14.
- Baranyai Eszter (2018): Egyenlőtlenség és gazdaság: hogyan hatnak egymásra? *Köz-gazdaság*, kézirat
- Kolozsi Pál Péter (2018): Közgazdaságtani megújulás: a történelem és az intézmények jelentősége. *Köz-gazdaság*, kézirat.
- Kutasi Gábor (2018): A közgazdaságtan viszonya a természetes világhoz a XXI. században. *Köz-gazdaság*, kézirat.
- Neszveda Gábor (2018): A kiszámíthatatlanság fokozatainak szerepe a közgazdaságtanban. *Köz-gazdaság*, kézirat.
- Vonnák, Balázs (2018): Hol és hová tart a makroökonómiai modellezés? *Köz-gazdaság*, kézirat.